

Klassekamp fra oven

FOA'ere i det danske klasse-samfund

Denne analyse er en del af baggrundsanalyserne til bogen "Klassekamp fra oven". Her ses på FOA'ernes andel af arbejderklassen i forhold til de fem sociale klasser: Overklassen, den højere middelklasse, middelklassen, arbejderklassen og underklassen. Analysen beskriver desuden FOA-arbejdernes og klassernes udvikling fra 1985 til 2012.

af senioranalytiker Sune Enevoldsen Sabiers
stud.polit. **Helene Bækkelund Larsen**

15. oktober 2014

Analysens hovedkonklusioner

- De disponible indkomster i familierne ligger typisk lavere for FOA-familier end for tilsvarende arbejder- og middelklassefamilier. I 2012 var den gennemsnitlige disponible indkomst for en arbejderklassefamilie på 215.000 kr., mens den for en FOA-arbejderklassefamilie var omkring 209.000 kr.
- Sammenlignes med overklassen, så havde medlemmerne af overklassen i 1985 godt to en halv gang højere personlige disponible indkomster end FOA-arbejderen i 1985. I 2012 har overklassen disponible indkomster, der er næsten fem gange højere.
- Blandt dem, der var FOA-arbejdere i 2009, er færre end i ledighed eller uden for arbejdsstyrken end arbejderklassen generelt. Samtidig er relativt flere i beskæftigelse. 4 procent af dem, der var FOA-arbejdere i 2009, er i 2012 ledige eller i aktivering.

Kontakt

Senioranalytiker
Sune Enevoldsen Sabiers
Tlf. 33 55 77 18
Mobil 20 11 07 09
ses@ae.dk

Kommunikationschef
Mikkel Harboe
Tlf. 33 55 77 28
Mobil 28 36 87 50
mh@ae.dk

Inddeling af befolkningen i sociale klasser i 2012

Denne analyse er en del af en række baggrundsanalyser til bogen "Klassekamp fra oven". I analysens første afsnit gennemgås definitionen af de sociale klasser, udviklingen i klassernes størrelse samt sammensætningen af familietyper, køn, børn, boligtyper og herkomst i klasserne. I analysen betragtes perioden 1985-2012.

Analysen indeholder yderligere fire afsnit, der belyser klassernes forhold på forskellig vis. Først et afsnit om indkomstforhold for klasserne og for FOA'ere i arbejderklassen, dernæst et afsnit om dem, der forlader beskæftigelse til ledighed, førtidspension eller efterløn. Tredje og fjerde afsnit omhandler social arv og uddannelse for FOA'ere og deres børn. Dette belyser både familie- og uddannelsesbaggrund for de nuværende FOA'ere i arbejderklassen, og hvor de børn, der er vokset op i en FOA-familie, ender. Analysen har primært beskrivende karakter.

Definition af de sociale klasser

I afgrænsningen af de sociale klasser ses der på hele befolkningen i aldersgruppen 18-59 år. Er man studerende, udelades man fra de sociale klasser.

De 18-59-årige inddeles i fem overordnede socialklasser. De fem klasser er:

1. Overklassen
2. Den højere middelklasse
3. Middelklassen
4. Arbejderklassen
5. Underklassen

Definitionen af de fem sociale klasser fremgår af boks 1 nederst i papiret. Denne analyse betragter særligt den del af arbejderklassen, der er medlemmer af FOA's a-kasse. I 2012 er der i datagrundlaget omkring 146.000 medlemmer af FOA's a-kasse, og af disse er 108.900 en del af arbejderklassen. Derudover er omkring 11.100 en del af underklassen. Dette kan skyldes flere faktorer, eksempelvis personer der har været ledige det meste af året eller er trådt ind på eller har forladt arbejdsmarkedet i løbet af året, jf. tabel 1.

Tabel 1. De sociale klasser opgjort på personniveau, antal personer								
Klasse	Alle				FOA A-kasse			
	1985	1997	2008	2012	1985	1997	2008	2012
	1.000 personer				1.000 personer			
Overklasse	26,1	34,2	34,3	36,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Højere middel	107,1	156,0	217,6	243,9	0,1	0,3	0,5	0,6
Middel	455,5	515,4	585,9	572,4	6,2	9,4	11,5	10,8
Arbejder	1454,8	1401,9	1252,5	1098,9	148,8	154,1	123,5	108,9
Underklasse	440,3	536,0	422,4	511,9	13,7	22,3	9,2	11,1
60+	211,2	184,5	168,1	198,4	1,8	2,4	1,0	2,9
Studerende	153,6	235,6	257,2	308,6	4,9	14,6	8,5	12,0
I alt	2848,6	3063,4	2937,9	2970,4	175,5	203,0	154,2	146,3

Anm.: Social klasse er opgjort på personniveau.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Omkring 10.800 af FOA's a-kassemedlemmer tilhører middelklassen, og omkring 600 tilhører den højere middelklasse. I det følgende er der i de tabeller, som omfatter klassetilhørsforhold på personniveau, taget udgangspunkt i de knap 109.000 FOA'ere, der tilhører arbejderklassen.

I en række af tabellerne i analysen tages udgangspunkt i hele familien. Familiernes klassetilhørsforhold er defineret som klassetilhørsforholdet for den i familien med den højeste klasse, jf. tabel 2. Tabel 2 angiver antallet af personer, der er i familier, der tilhører den pågældende klasse.

Tabel 2. De sociale klasser opgjort på familieniveau, alle familier

Klasse	1985	1997	2008	2012	1985	1997	2008	2012
	1.000 personer				Pct.			
Overklasse	55,1	69,4	66,0	71,2	2,1	2,5	2,5	2,8
Højere middel	180,8	244,0	309,8	345,6	6,8	8,9	11,9	13,4
Middel	622,3	692,9	760,3	743,1	23,6	25,2	29,3	28,9
Arbejder	1521,0	1376,0	1156,8	1036,3	57,6	50,1	44,5	40,3
Underklasse	262,2	363,3	304,8	376,5	9,9	13,2	11,7	14,6
I alt	2641,4	2745,6	2597,8	2572,7	100,0	100,0	100,0	100,0

Anm.: Social klasse er opgjort på familieniveau. Kun personer i aldersgruppen 18-59 år er medtaget i beregningerne.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

I analysen af FOA-familier er taget udgangspunkt i alle familier, hvor der er et medlem af FOA's a-kasse. I 2012, boede omkring 240.000 personer i Danmark i en familie, der havde et medlem af FOA's a-kasse, jf. tabel 2B. Af disse boede omkring 172.000 personer i en arbejderfamilie med et medlem af FOA's a-kasse. En stor del af FOA'erne tilhører selv eller bor sammen med en person, der tilhører middelklassen og vil således som familie samlet set tilhøre middelklassen. I 2012 var der således godt 49.000 FOA'ere i middelklassefamilier. I de følgende tabeller, der er baseret på familier, er taget udgangspunkt i både arbejder- og middelklasse FOA-familier.

Tabel 2B. De sociale klasser opgjort på familieniveau, FOA-familier

Klasse	1985	1997	2008	2012	1985	1997	2008	2012
	1.000 personer				Pct.			
Overklasse	1,0	2,7	1,9	1,7	0,3	0,8	0,7	0,7
Højere middel	6,7	11,1	8,8	8,6	2,1	3,2	3,3	3,6
Middel	46,7	58,7	54,1	49,3	14,7	17,1	20,6	20,6
Arbejder	254,9	257,2	191,8	171,9	80,5	74,9	73,0	71,6
Underklasse	7,5	13,9	6,1	8,4	2,4	4,0	2,3	3,5
I alt	316,7	343,6	262,7	239,9	100,0	100,0	100,0	100,0

Anm.: Social klasse er opgjort på familieniveau. Kun personer i aldersgruppen 18-59 år er medtaget i beregningerne.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

I klassesamfundsanalyserne indgår omkring 1.070.000 børn fordelt på familier i de forskellige klasser, jf. tabel 3. Af disse er omkring 101.700 børn del af en FOA-familie i 2012. Knap 23 procent af FOA-børnene er en del af en FOA-familie i middelklassen, og knap 68 procent af børnene er del af en FOA-familie i arbejderklassen.

Tabel 3. Børn i de sociale klasser, antal og andele i pct.

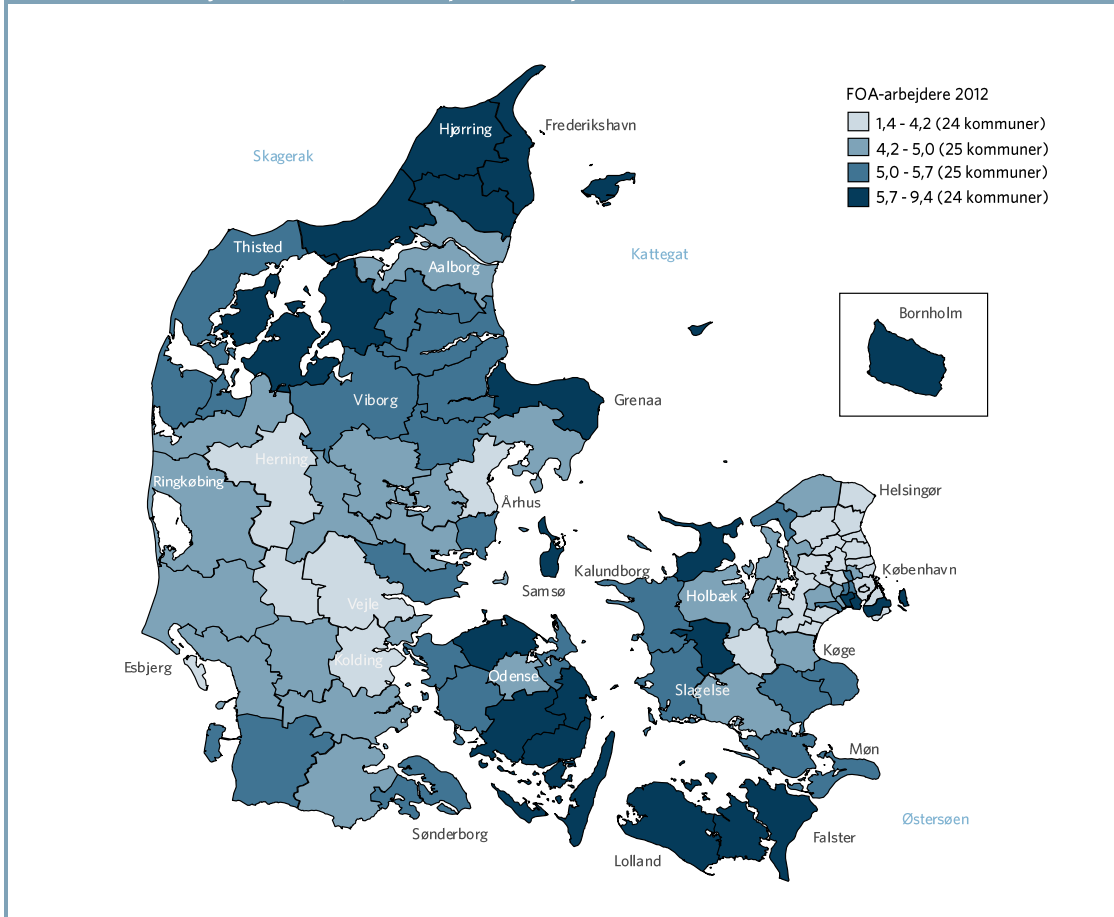
Klasse	1997	2008	2012	1997	2008	2012
	1.000 personer			Pct.		
Alle familier						
Middelklasse	295,4	372,2	364,6	29,0	34,0	34,1
Arbejderklasse	478,4	430,6	367,1	47,0	39,4	34,3
Alle	1017,4	1.093,7	1069,0	100,0	100,0	100,0
FOA-familier						
Middelklasse	28,4	26,9	23,3	18,7	22,7	22,9
Arbejderklasse	111,4	82,6	68,9	73,1	69,9	67,7
Alle FOA-familier	152,3	118,2	101,7	100,0	100,0	100,0

Anm.: Social klasse er opgjort på familieniveau. Tabellen for alle klasser findes på www.klassesamfund.dk
Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

I forhold til 1997 har der været et stort fald i antallet af FOA-børn i arbejderklassefamilier, hvilket sandsynligvis skyldes den stigende gennemsnitsalder i arbejderklassen.

De kommuner, hvor der er en størst andel FOA-arbejdere, ligger primært i Nordjylland og på syd Fyn og Lolland-Falster, dog er der en række andre kommuner, der også har en høj andel FOA-arbejdere, jf. kort 1. De faktiske andele for de enkelte kommuner findes i bilag 1.

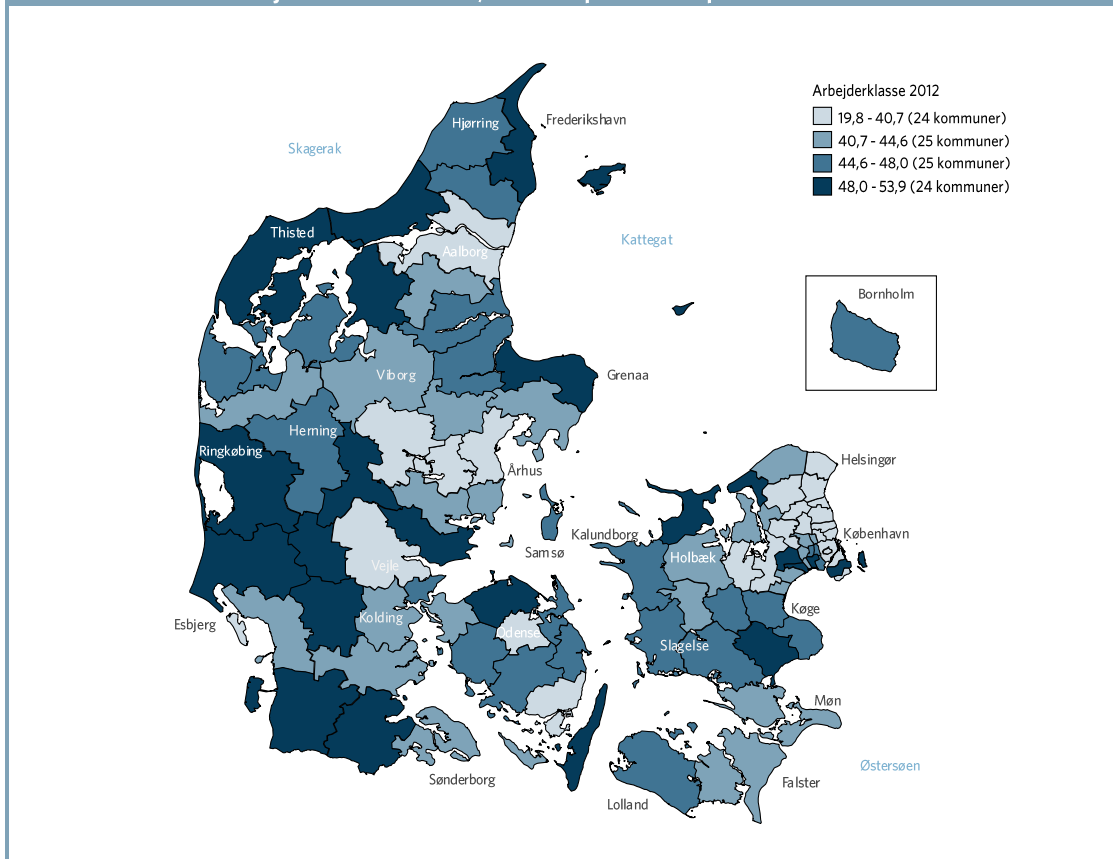
Kort 1. FOA-arbejdere i 2012, andele i pct. af alle personer i de sociale klasser

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Sammenlignes FOA-arbejderne med arbejderklassen generelt ses, at FOA'ere generelt er højt repræsenteret i andre kommuner end arbejderklassen generelt, jf. kort 2.

Kort 2. Personer i arbejderklassen i 2012, andele i pct. af alle personer i de sociale klasser

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

FOA-familier bor ikke væsentligt anderledes end andre familier i arbejder- og middelklassen. Dog ses, at FOA-familier i mindre grad bor i andelsbolig og privat udlejning, jf. tabel 4.

Tabel 4. Bolig for de sociale klasser, andele i pct., familier

	Ejerforhold	Alle familier			FOA-familier	
		Middelklasse	Arbejderklasse	Middelklasse	Arbejderklasse	I alt
				Pct.		
2012	Ejebolig mv. og uoplyst	81,5	72,2	78,7	74,5	74,7
	Almene boligselskaber	8,3	16,8	10,8	17,9	16,8
	Privat udlejning	4,1	5,5	2,6	3,1	3,1
	Andelsboligforeninger	6,1	5,5	7,9	4,6	5,4
	I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1985	Ejebolig mv. og uoplyst	89,6	78,3	89,0	78,7	80,0
	Almene boligselskaber	6,4	15,9	7,3	16,4	15,2
	Privat udlejning	3,0	4,5	2,7	3,8	3,7
	Andelsboligforeninger	1,0	1,2	1,0	1,1	1,1
	I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Anm.: Social klasse er opgjort på familieniveau. Kun personer i aldersgruppen 18-59 år er medtaget i beregningerne.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

FOA-familierne er fordelt på herkomst som arbejderklassen generelt, dette er dog en modsætning til tidligere, hvor relativt færre indvandrere fra ikke-vestlige lande var FOA'ere, jf. tabel 5. Ses på FOA-arbejderklassefamilierne er andelen af ikke-vestlige indvandrere 6 procent i 2012 og 1,7 procent i 1997.

		Alle familier		FOA-familier	
		Middel	Arbejder	Middel	Arbejder
Herkomst					
2012	Dansk	92,2	89,3	90,0	91,4
	Indvandrere, vestlige lande	2,4	3,4	2,0	1,5
	Indvandrere, ikke-vestlige lande	4,4	6,1	6,6	6,0
	Efterkommere, vestlige lande	0,2	0,2	0,2	0,1
	Efterkommere, ikke-vestlige lande	0,8	1,0	1,3	1,0
	I alt	100,0	100,0	100,0	100,0
2008	Dansk	92,9	91,3	91,4	93,3
	Indvandrere, vestlige lande	2,3	2,1	2,2	1,3
	Indvandrere, ikke-vestlige lande	4,1	5,7	5,6	4,6
	Efterkommere, vestlige lande	0,2	0,2	0,2	0,1
	Efterkommere, ikke-vestlige lande	0,5	0,7	0,7	0,7
	I alt	100,0	100,0	100,0	100,0
1997	Dansk	94,9	95,8	94,9	96,8
	Indvandrere, vestlige lande	2,3	1,5	2,2	1,2
	Indvandrere, ikke-vestlige lande	2,5	2,4	2,6	1,7
	Efterkommere, vestlige lande	0,2	0,2	0,2	0,1
	Efterkommere, ikke-vestlige lande	0,1	0,2	0,1	0,2
	I alt	100,0	100,0	100,0	100,0

Anm.: Social klasse er opgjort på familieniveau. Kun personer i aldersgruppen 18-59 år er medtaget i beregningerne.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Indkomster for de sociale klasser i 2012

De disponible indkomster ligger typisk lavere for FOA-familier end for tilsvarende arbejder- og middelklassefamilier. I 2012 var den gennemsnitlige disponible indkomst for en arbejderklassefamilie på 215.000 kr., mens den for en FOA-arbejderklassefamilie var omkring 209.000 kr., jf. tabel 6. FOA-familierne er således generelt sattet meget svagt bagud i forhold til de øvrige arbejderklassefamilier, mens FOA-middelklassefamilierne er sattet mere bagud i forhold de øvrige mellemklassefamilier siden 1985.

Tabel 6. Disponibel indkomst for de sociale klasser, familier

Klasse	1985	1997	2008	2012
Alle familier	1.000 kr.			
Overklasse	245,6	423,5	586,4	655,3
Højere middel	175,9	237,9	289,1	311,2
Middel	136,5	181,1	223,3	235,4
Arbejder	148,0	175,1	211,3	215,2
Underklasse	103,9	125,6	138,9	139,6
Alle	144,9	181,9	225,1	235,0
FOA-familier				
Middel	135,6	173,5	212,5	221,5
Arbejder	147,2	171,5	207,6	209,4
Alle FOA-familier	145,4	173,1	211,4	214,3

Anm.: Social klasse er opgjort på familieniveau. Kun personer i aldersgruppen 18-59 år er medtaget i beregningerne. Indkomster er angivet i 2012-prisniveau.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Opdeles familiernes indkomst på enkelte indkomstkompener, ses samme billede. En FOA-arbejderklassefamilie har samlede indkomster omkring 323.000 kr., har omkring 21.000 kr. i renteudgifter og betaler omkring 93.000 kr. i skat, jf. tabel 7.

Tabel 7. Indkomster før og efter skatte- og rentebetalinger for de sociale klasser i 2012, familier

Klasse	Samlet indkomst	Renteudgifter mv	Skat	Disponibel indkomst
Alle familier	1.000 kr.			
Overklasse	1.192,1	-122,2	-414,6	655,3
Højere middel	521,1	-37,8	-172,2	311,2
Middel	377,9	-30,4	-112,2	235,4
Arbejder	337,8	-21,8	-100,8	215,2
Underklasse	190,6	-8,0	-43,1	139,6
Alle	376,1	-27,2	-113,9	235,0
FOA-familier				
Middel	349,7	-27,7	-100,5	221,5
Arbejder	322,8	-20,6	-92,8	209,4
Alle FOA-familier	333,3	-23,0	-96,0	214,3

Anm.: Social klasse er opgjort på familieniveau. Kun personer i aldersgruppen 18-59 år er medtaget i beregningerne. Indkomster er angivet i 2012-prisniveau

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Ses på udviklingen i indkomster efter krisen, har FOA-arbejderklassefamilierne kun haft lille fremgang i disponible indkomster målt i faste priser. Dette dækker over en generel indkomstnedgang, som er opvejset af faldende renteudgifter og faldende skatter, jf. tabel 8.

Tabel 8. Udviklingen i disponibel indkomst 2008-2012, ændring i pct., familier				
Klasse	Samlet indkomst	Renteudgifter mv	Skat	Disponibel indkomst
Alle familier				
			Pct.	
Overklasse	-0,7	-32,2	-4,5	11,7
Højere middel	-2,6	-37,6	-7,0	7,7
Middel	-2,8	-34,7	-5,8	5,4
Arbejder	-4,6	-33,6	-8,4	1,8
Underklasse	-2,0	-32,7	-1,8	0,5
Alle	-3,2	-34,4	-6,7	4,4
FOA-familier				
Middel	-2,9	-34,2	-4,9	4,2
Arbejder	-4,8	-33,4	-7,7	0,9
Alle FOA-familier	-4,8	-33,9	-7,7	1,4

Anm.: Social klasse er opgjort på familieniveau. Kun personer i aldersgruppen 18-59 år er medtaget i beregningerne. Indkomster er angivet i 2012-prisniveau

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Indkomster på personniveau

Opgøres indkomsterne for klasserne på personniveau, ses samme mønster. FOA-arbejderne har lavere indkomster end de øvrige i arbejderklassen. I 2012 udgjorde den gennemsnitlige disponible indkomst i arbejderklassen 240.000 kr., mens den for FOA-arbejderen kun udgjorde 219.000 kr., jf. tabel 9.

Tabel 9. Udvikling i disponibel indkomst for de sociale klasser opgjort på personniveau, 1.000 kr.					
Klasse	1985	1997	2008	2009	2012
			1.000 kr.		
Overklasse	396	693	933	901	1.065
Højmiddel	218	285	329	336	357
Middel	141	192	235	244	255
Arbejder	161	189	229	234	240
FOA-arbejder	146	172	210	220	219
Underklasse	93	126	142	145	146
Alle	150	189	234	236	248

Anm.: Social klasse er opgjort på personniveau. Indkomster er angivet i 2012-prisniveau

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Målt i forhold til en FOA-arbejder har resten af arbejderklassen samme forspring i disponible indkomster som i 1985, både i 1985 og i 2012 udgjorde den disponible indkomst for arbejderen 110 procent af FOA-arbejderen. Sammenlignes med overklassen, så havde medlemmerne af overklassen i 1985 godt to en halv gang højere disponible indkomster end FOA-arbejderen i 1985. I 2012 har overklassen disponible indkomster, der er næsten fem gange højere, jf. tabel 10.

Tabel 10. Udvikling i disponibel indkomst i forhold til FOA-arbejder, indeks

Klasse	1985	1997	2008	2009	2012
	Indeks				
Overklasse	272	403	445	410	486
Højmiddel	149	166	157	153	163
Middel	96	112	112	111	116
Arbejder	110	110	109	106	110
FOA-arbejder	100	100	100	100	100
Underklasse	64	73	68	66	66

Anm.: Social klasse er opgjort på personniveau

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Ses på den samlede indkomst frem for disponibel indkomst, bliver billedet endnu tydeligere. En FOA-arbejder har i 2012 omkring 331.000 i samlet indkomst, mens overklassen har omkring 2 mio. kr. Det er mere end seks gange mere. For formueindkomst har overklassen mere end 15 gange mere end en FOA-arbejder, jf. tabel 11.

Tabel 11. Opdeling af samlet indkomst for de sociale klasser i 2012

Klasse	Markedsindkomst	Formueindkomst	Overførselsindkomst	Andet	Samlet indkomst
	1.000 kr.				
Overklasse	1645,4	328,1	7,4	18,3	1999,2
Højere middel	533,4	55,6	15,4	3,7	608,1
Middel	355,2	36,2	18,5	1,7	411,6
Arbejder	332,8	30,6	17,9	1,0	382,3
FOA-arbejder	290,4	21,4	18,9	0,3	331,0
Underklasse	34,7	14,5	149,7	3,3	202,2
Gennemsnit	315,3	35,4	45,0	2,2	397,9

Anm.: Social klasse er opgjort på personniveau. Indkomster er angivet i 2012-prisniveau

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

FOA-arbejderne har haft uændrede markedsindkomster siden krisen, hvilket primært skyldes en svag fremgang i markedsindkomst og overførselsindkomster. Således er overførselsindkomsterne til FOA-arbejdere steget med 1,8 procent siden 2008, jf. tabel 12. Markedsindkomsterne er steget med 0,7 procent.

Tabel 12. Dekomponering af væksten i samlet indkomst 2008-2012, ændring i pct.

Klasse	Markedsindkomst	Formueindkomst	Overførselsindkomst	Andet	Samlet indkomst
			Pct.		
Overklasse	7,1	-19,5	-14,6	-24,5	1,1
Højere middel	-1,8	-7,6	7,6	-22,5	-2,3
Middel	0,1	-2,7	5,4	-55,4	-0,4
Arbejder	-2,4	-4,4	14,7	-30,0	-2,0
FOA-arbejder	0,7	-5,2	1,8	-82,4	0,0
Underklasse	-11,7	-14,8	5,2	-53,3	-1,7
Gennemsnit	-3,7	-7,5	21,2	-38,8	-2,1

Anm.: Social klasse er opgjort på personniveau. Indkomster er angivet i 2012-prisniveau

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Ledighed, førtidspension og efterløn for de sociale klasser i 2012

Blandt dem, der var FOA-arbejdere i 2009, er færre end i ledighed eller uden for arbejdsstyrken end arbejderklassen generelt. Samtidig er relativt flere i beskæftigelse. 4 procent af dem, der var FOA-arbejdere i 2009, er i 2012 ledige eller i aktivering, jf. tabel 13. For arbejderklassen generelt er 5,4 procent endt i ledighed eller aktivering. Samtidigt er 3,4 procent af arbejderklassen endt uden for arbejdsstyrken, mens det kun er tilfældet for 2,6 procent af FOA-arbejderne.

Tabel 13. Socioøkonomisk gruppe i 2012 for klasserne i 2009, 18-59 år 2012, andele

	Klasse i år 2009 på personniveau					
	Overklasse	Højmiddel	Middel	Arbejder	FOA-arbejder	Underklasse
Socioøkonomisk gruppe i år 2012						
			Pct.			
Beskæftiget	97,4	96,0	93,6	88,4	90,3	27,1
Ledig eller aktivering	0,6	1,9	2,7	5,4	4,0	10,1
Kontanthjælp	0,0	0,1	0,3	0,8	0,7	12,5
Sygedagpenge	0,1	0,2	0,6	1,3	1,6	1,5
Førtidspensionist	0,1	0,1	0,5	0,7	0,8	35,1
Andre uden for arbejdsstyrken	1,9	1,7	2,3	3,4	2,6	13,8
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Antallet af FOA-arbejdere, der er blevet ledige eller er i aktivering, udgør i datagrundlaget for klassesamfundsanalyserne knap 4.300 personer, mens godt 2.800 FOA-arbejdere har forladt arbejdsstyrken, jf. tabel 14.

Tabel 14. Socioøkonomisk gruppe i 2012 for klasserne i 2009, 18-59 år 2012, antal personer

Socioøkonomisk gruppe i år 2012	Klasse i år 2009 på personniveau					
	Overklasse	Højmiddel	Middel	Arbejder	FOA-arbejder	Underklasse
	Antal personer					
Beskæftiget	24.571	194.445	501.776	960.363	97.237	110.029
Ledig eller aktivering	145	3.892	14.333	58.802	4.280	40.804
Kontanthjælp	8	107	1.775	8.509	704	50.677
Sygedagpenge	17	449	3.210	14.313	1.705	5.922
Førtidspensionist	25	253	2.751	7.730	873	142.558
Andre uden for arbejdsstyrken	468	3.391	12.122	36.467	2.842	55.920
I alt	25.234	202.537	535.967	1.086.184	107.641	405.910

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

En stor andel af FOA-arbejderne ender på førtidspension i forhold til arbejderklassen generelt. Samlet set er 5,8 procent af dem, der var FOA-arbejdere i 1997, på førtidspension i 2012. For arbejderklassen generelt var det kun 4,3 procent. I forhold til den højere middelklasse har FOA-arbejdere knap seks gange højere sandsynlighed for at ende på førtidspension.

Tabel 15. Socialklasse 1997 og andelen, der modtager førtidspension i 2012

Alder 2012	Klasse 1997						
	Overklasse	Højmiddel	Middel	Arbejder	FOA-arbejder	Underklasse	I alt
	Pct.						
Under 35 år	-	-	3,4	3,0	1,8	14,0	9,2
35-39 år	0,0	1,4	1,4	2,2	2,4	15,4	5,4
40-44 år	0,3	0,3	1,2	2,7	3,6	19,8	5,5
45-49 år	0,4	0,5	2,1	3,8	5,2	28,1	7,0
50-54 år	0,6	0,8	3,3	5,4	6,7	40,2	9,6
55 år og derover	0,6	1,3	3,6	5,0	6,2	23,1	7,7
I alt	0,6	1,0	3,0	4,3	5,8	24,5	7,5

 Anm.: Social klasse i 1997 er opgjort på personniveau
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Målt i personer har knap 8.400 af FOA-arbejderne i 1997 fået førtidspension, hvilket er fire en halv procent af det samlede antal, jf. tabel 16.

Tabel 16. Socialklasse 15 år før for personer på førtidspension i 2012, antal personer

	Klasse 1997						I alt
	Overklasse	Højmiddel	Middel	Arbejder	FOA-arbejdere	Underklasse	
Alder 2012	Antal personer						
Under 35 år	-	-	2	158	5	974	1.134
35-39 år	-	2	89	2.270	179	5.569	7.930
40-44 år	1	33	631	4.719	439	10.712	16.096
45-49 år	7	133	1.590	8.034	1.028	16.533	26.297
50-54 år	22	205	2.502	10.178	1.565	20.076	32.983
55 år og derover	166	1.071	9.851	30.937	5.165	53.231	95.256
I alt	196	1.444	14.665	56.296	8.381	107.095	179.696

Anm.: Social klasse i 1997 er opgjort på personniveau

Anm.: Bemærk, at personer, der er børn eller studerende i 1997 ikke er medtaget i tabellen. Dette har specielt betydning for aldersgruppen Under 35 år.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

FOA-arbejdere har ligeledes højere sandsynlighed for at gå på efterløn, således er 41 procent af de 61-årige i 2012, der var FOA-arbejdere i 2003, på efterløn. Tilsvarende er 73 procent af de 64-årige i 2012, der var FOA-arbejdere i 2003, på efterløn, jf. tabel 17. Dette er langt højere end for arbejderklassen generelt og særligt den tidlige efterløn ved 61 år er langt højere end den højere middelklasse, hvor kun knap 6 procent går på efterløn som 61-årige.

Tabel 17. Social klasse i 2003 og andelen på efterløn i 2012

Klasse i 2003	61-årige 2012	64-årige 2012
	Pct.	
Overklasse	1,7	11,8
Højere middel	5,8	27,9
Middel	20,4	48,8
Arbejder	30,7	63,5
FOA-arbejder	41,3	72,7
Underklasse	8,7	17,5
I alt	22,2	48,5

Anm.: Social klasse er opgjort på personniveau

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Social arv i de sociale klasser i 2012

FOA-arbejdere kommer primært fra arbejder og underklassen. Tages udgangspunkt i 17-årige i 1994, ses at kun knap 1 procent af de 17-årige i højere middelklasse og overklasse er FOA-arbejdere i 2012. I middelklassen er det omkring 2 procent, mens det er godt 4 procent fra arbejderklasse og 5 procent fra underklasse, som er FOA-arbejdere som 35-årige i 2012, jf. tabel 18.

Tabel 18. Sociale klasser for 17-årige i 1994 og som 35-årige i 2012, andele i.f.t. 17 år, personer fra alle familier som 17-årige

	Klasse som 17-årig (familieniveau)				
	Overklasse og højere middel	Middel	Arbejder	Underklasse	I alt
Klasse som 35-årig (personniveau)	Pct.				
Overklasse og højere middel	39,1	20,4	9,6	7,3	16,1
Middel	30,8	35,4	27,7	18,0	29,4
Arbejder	20,8	33,1	48,5	43,4	40,3
FOA-arbejder	0,8	2,1	4,1	4,9	3,2
Underklasse	9,3	11,1	14,2	31,4	14,1
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Omkring 5 procent af de, der som 17-årige bor i en FOA-familie, bliver selv FOA-arbejdere som 35-årige, jf. tabel 19. Generelt bliver 17-årige fra FOA-familier i højere grad arbejdere, men ender i samme grad i underklassen som arbejderklassen og middelklassen generelt.

Tabel 19. Sociale klasser for 17-årige i 1994 og som 35-årige i 2012, andele i.f.t. 17 år, personer fra hhv. FOA-familier og alle familier som 17-årige

	Klasse som 17-årig (familieniveau)					
	FOA-Middel	FOA-Arbejder	FOA-I alt	Middel	Arbejder	I alt
Klasse som 35-årig (personniveau)	Pct.					
Overklasse og højere middel	13,2	7,1	8,8	20,4	9,6	16,1
Middel	36,0	28,5	29,8	35,4	27,7	29,4
Arbejder	39,9	50,1	47,7	33,1	48,5	40,3
FOA-arbejder	3,3	5,7	5,3	2,1	4,1	3,2
Underklasse	10,8	14,4	13,8	11,1	14,2	14,1
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Antalsmæssigt blev 1.600 ud af 50.400 17-årige i 1994 FOA-arbejdere i 2012, af disse kom godt 1.000 fra et arbejderhjem, jf. tabel 20.

Tabel 20. Sociale klasser for 17-årige i 1994 og som 35-årige i 2012, personer fra alle familier som 17-årige

	Klasse som 17-årig (familieniveau)				
	Overklasse og højere middel	Middel	Arbejder	Underklasse	I alt
Klasse som 35-årig (personniveau)	Antal personer				
Overklasse og højere middel	2.450	2.876	2.501	296	8.123
Middel	1.929	4.995	7.195	732	14.851
Arbejder	1.305	4.663	12.610	1.769	20.347
FOA-arbejder	49	292	1.059	199	1.599
Underklasse	580	1.566	3.689	1.279	7.114
I alt	6.264	14.100	25.995	4.076	50.435

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Omkring 8.500 17-årige i 1994 boede i et FOA-hjem, og af disse tilhørte knap 6.500 arbejderklassen, af disse blev henholdsvis 3.300 og 4.100 selv arbejdere, men kun omkring 400 blev FOA-arbejdere, jf. tabel 21.

Tabel 21. Sociale klasser for 17-årige i 1994 og som 35-årige i 2012, kun personer fra FOA-familier som 17-årige

	Klasse som 17-årig (familieniveau)				
	Overklasse og højere middel	Middel	Arbejder	Underklasse	I alt
Klasse som 35-årig (personniveau)	Antal personer				
Overklasse og højere middel	72	196	463	17	748
Middel	107	534	1.859	41	2.541
Arbejder	106	592	3.267	103	4.068
FOA-arbejder	14	49	372	16	451
Underklasse	30	160	937	53	1.180
I alt	315	1.482	6.526	214	8.537

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Uddannelse

Trefjerdedele af FOA-arbejderne er faglærte, mens de resterende er ufaglærte. Dette afviger noget fra arbejderklassen generelt, hvor godt 64 procent er faglærte, jf. tabel 22.

Tabel 22. Uddannelse for de 35-59-årige i de sociale klasser i 2012. andele i procent

	Over- klasse	Højere middel	Middel	Arbejder	FOA- arbejder	Under- klasse	I alt
Højeste fuldførte uddannelse				Pct.			
Grundskole	3,9	1,0	5,0	25,5	20,1	41,5	20,7
Gymnasial uddannelse	4,1	1,0	2,1	7,7	2,5	5,9	5,3
Erhvervsfaglig uddannelse	17,7	4,7	13,3	64,3	76,6	29,7	38,5
Kort videregående uddannelse	5,0	3,2	19,2	-	-	3,3	5,7
Mellemlang videregående uddannelse	19,8	9,9	59,9	-	-	9,1	17,6
Lang videregående uddannelse	48,9	80,0	-	-	-	4,2	9,7
Uoplyst	0,6	0,1	0,5	2,5	0,8	6,3	2,5
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Anm.: Social klasse er opgjort på personniveau.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Børn i FOA-familier er i højere grad i gang med uddannelser end andre børn, når de bliver 25-26 år. Således er omkring 18 procent af de FOA-arbejderbørn, der var 25-26-årige i 2012, ikke i gang med en uddannelse. Det er et lavere antal end for arbejderklassen generelt, hvor knap 20 procent ikke er i gang med en uddannelse, jf. tabel 23. I forhold til 1997 er der ligeledes flere FOA-børn i uddannelse, hvilket også gælder for arbejder- og middelklasse generelt.

Tabel 23. Andelen af de 25-26-årige, der ikke har eller ikke er i gang med en ungdomsuddannelse, fordelt på deres families klasse som 15-16-årig

	1997	2008	2012
		Pct.	
Alle familier			
Overklasse	6,8	6,0	5,0
Højere middel	7,8	7,0	5,4
Middel	14,1	12,2	11,0
Arbejder	23,9	20,7	19,6
Underklasse	47,1	42,5	38,1
Alle	20,4	18,1	16,7
FOA-familier			
Middel	16,8	12,8	13,1
Arbejder	23,7	19,5	18,3
Alle FOA-familier	22,5	18,2	17,1

Anm.: Social klasse er opgjort på familieniveau.

Anm.: Personer uden ungdomsuddannelse er personer, som ikke har eller er i gang med højere uddannelse end grundskole, eller som har uoplyst uddannelsesniveau.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Der er ligeledes lidt flere FOA-børn, der får en videregående uddannelse end i arbejderklassen generelt. Knap 10 procent af de FOA-børn, som var 25-26 år i 2012, havde eller var i gang med en lang videregående uddannelse, mens knap 23 procent havde eller var i gang med en mellemlang videregående uddannelse, jf. tabel 24.

Sammenlignes middelklasse FOA-børn med arbejderklasse FOA-børn ses store forskelle, tilsvarende middelklassen og arbejderklassen generelt.

Tabel 24. Andelen af de 25-26-årige i 2012, der har/er i gang med videregående uddannelse, fordelt på deres families klasse som 15-16-årig i 1997

	KVU		MVU		LVU	
	1997	2012	1997	2012	1997	2012
	Pct.					
Alle familier						
Overklasse	6,9	5,2	24,0	28,2	27,2	39,8
Højere middel	6,1	4,6	26,1	31,4	27,2	38,7
Middel	6,1	5,4	23,1	31,1	12,2	20,3
Arbejder	4,8	5,4	13,5	20,4	5,1	9,2
Underklasse	2,5	3,4	8,8	16,3	4,2	7,0
Alle	5,2	5,1	17,4	24,7	9,9	16,5
FOA-familier						
Middel	6,1	5,2	20,0	28,4	7,1	14,6
Arbejder	4,5	4,7	12,5	21,2	3,7	7,8
Alle FOA-familier	4,8	4,8	14,0	22,8	4,6	9,7

Anm.: Social klasse er opgjort på familieniveau.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

FOA-arbejdere er i højere grad end i arbejderklassen generelt gift med faglærte, således er omkring 57 procent gift med en faglært, mens det kun er godt 48 procent for arbejderklassen generelt, jf. tabel 25. Både for FOA-arbejdere og for arbejderklassen generelt er der stor geografisk variation i, hvem man er gift med.

Tabel 25. Hvem gifter overklassen og højere middelklasse sig med /bor sammen med? Andele i pct. i 2012.

	Partnerens højest fuldførte uddannelse							Total
	Grundskole	Gymnasial	Erhvervsfaglig	KVU	MVU	LVU	Uoplyst	
	Pct.							
Arbejderklasse								
Hovedstaden	19,5	8,9	40,9	5,5	13,7	6,6	4,9	100,0
Øvrige Sjælland samt Bornholm	22,2	5,3	51,1	5,0	12,1	2,3	2,0	100,0
Fyn	21,6	5,0	51,0	5,0	13,0	2,3	2,1	100,0
Århus	16,5	10,2	42,2	5,7	15,5	6,3	3,7	100,0
Øvrige Jylland	22,2	5,2	50,6	5,0	12,4	2,1	2,6	100,0
Hele landet	21,3	6,3	48,1	5,1	12,8	3,4	3,0	100,0
FOA-arbejdere								
Hovedstaden	26,0	5,2	49,7	4,4	8,3	3,3	3,1	100,0
Øvrige Sjælland samt Bornholm	25,5	2,8	58,5	4,2	6,4	1,4	1,2	100,0
Fyn	23,3	2,4	59,8	4,8	7,2	1,1	1,3	100,0
Århus	21,5	5,0	52,4	4,5	11,0	3,3	2,2	100,0
Øvrige Jylland	24,9	2,5	59,6	4,6	5,9	1,2	1,3	100,0
Hele landet	25,0	3,2	57,1	4,5	6,8	1,7	1,7	100,0

Anm.: Social klasse er opgjort på personniveau.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Boks 1. Klassesamfundet i Danmark. Definition af klasserne
Overklasse:

- Selvstændige, der tjener over tre gange så meget som den typiske indkomst (i 2012 er det 1,1 million kr. svarende til 1,2 million i 2014).
- Topledere, der tjener over tre gange så meget som den typiske indkomst.
- Personer med videregående uddannelse, der tjener over tre gange så meget som den typiske indkomst.
- Eksempler: Fabrikant, bankdirektør, finansanalytiker, kommunaldirektør.

Højere middelklasse:

- Selvstændige, der tjener mellem to og tre gange så meget som den typiske indkomst (i 2012 mellem 753.000 kr. og 1,1 million kr. svarende til 779.000 kr. og 1,2 million kr. i 2014).
- Topledere, der tjener mellem to og tre gange så meget som den typiske indkomst.
- Personer med videregående uddannelse, der tjener mellem to og tre gange så meget som den typiske indkomst.
- Personer med akademisk uddannelse, der ikke indgår i overklassen, uanset indkomst.
- Eksempler: Skoleleder, ingeniør, gymnasielærer, læge.

Middelklasse:

- Selvstændige, der tjener under det dobbelte af den typiske indkomst (i 2012 under 753.000 kr. svarende til 779.000 kr. i 2014).
- Topledere, der tjener under det dobbelte af den typiske indkomst.
- Personer med kort eller mellemlang videregående uddannelse, der tjener under det dobbelte af den typiske indkomst.
- Eksempler: Murermester, brugsuddeler, folkeskolelærer, sygeplejerske.

Arbejderklasse:

- Personer med erhvervsfaglig uddannelse, der ikke indgår i en af de øvrige klasser.
- Ufaglærte, der ikke indgår i en af de øvrige klasser.
- Eksempler: Industritekniker, tømrer, lastbilchauffør, sosu-assistent.

Underklasse:

- Personer, der er uden for arbejdsmarkedet mere end 4/5 af året.
- Eksempler: Førtidspensionist, kontanthjælpsmodtager.

Studerende indgår ikke i klasseopdelingen. Kun personer i aldersgruppen 18-59 år er med i klasseopdelingen.

Bilag 1. Arbejderklasse og FOA-arbejdere (personer) fordelt på kommuner.

Kommune	Andel arbejderklasse 2012	Andel FOA-arbejdere 2012
København	30,6	2,8
Frederiksberg	24,5	2,0
Ballerup	41,3	4,2
Brøndby	48,1	6,0
Dragør	34,0	3,0
Gentofte	19,8	1,4
Gladsaxe	35,1	4,4
Glostrup	47,0	5,4
Herlev	42,8	5,6
Albertslund	41,9	4,6
Hvidovre	46,0	5,8
Høje Taastrup	48,1	4,6
Lyngby-Taarbæk	25,1	2,6
Rødovre	44,6	5,7
Ishøj	52,0	5,5
Tårnby	50,4	6,0
Vallensbæk	43,7	4,4
Furesø	26,4	2,7

Allerød	27,7	2,6
Fredensborg	33,8	3,3
Helsingør	37,1	3,8
Hillerød	33,6	3,6
Hørsholm	24,7	2,0
Rudersdal	20,8	1,8
Egedal	39,4	3,7
Frederikssund	43,4	4,5
Greve	44,6	4,0
Køge	45,8	4,4
Halsnæs	48,3	5,6
Roskilde	34,9	3,6
Solrød	42,5	4,2
Gribskov	41,8	4,4
Odsherred	48,3	6,1
Holbæk	43,1	4,6
Faxe	48,4	5,1
Kalundborg	47,6	5,1
Ringsted	45,9	4,2
Slagelse	45,8	5,2
Stevns	47,3	5,5
Sorø	44,2	5,7
Lejre	39,1	4,8
Lolland	46,0	6,5
Næstved	44,8	5,0
Guldborgsund	44,4	6,0
Vordingborg	43,0	5,3
Bornholm	47,5	7,3
Middelfart	43,0	5,2
Assens	46,2	5,6
Faaborg-Midtfyn	44,8	5,7
Kerteminde	45,9	5,6
Nyborg	44,7	5,7
Odense	35,1	4,3
Svendborg	38,1	5,9
Nordfyns	48,0	6,2
Langeland	48,3	8,4
Ærø	44,0	9,4
Haderslev	44,2	4,6
Billund	53,9	4,2
Sønderborg	42,8	5,1

Tønder	48,8	5,2
Esbjerg	42,4	4,7
Fanø	27,4	4,2
Varde	49,4	5,0
Vejen	51,4	4,9
Aabenraa	48,7	4,9
Fredericia	45,1	4,4
Horsens	43,4	4,3
Kolding	42,0	4,0
Vejle	40,2	3,7
Herning	44,7	4,0
Holstebro	43,1	4,7
Lemvig	47,9	5,2
Struer	47,5	5,0
Syddjurs	42,9	4,8
Norddjurs	51,6	6,7
Favrskov	42,7	5,0
Odder	41,6	5,2
Randers	44,7	5,6
Silkeborg	40,2	4,5
Samsø	44,7	6,3
Skanderborg	38,3	4,4
Århus	29,8	2,9
Ikast-Brande	50,5	4,4
Ringkøbing-Skjern	50,3	4,2
Hedensted	50,5	5,0
Morsø	49,0	6,7
Skive	46,5	5,7
Thisted	48,8	5,6
Viborg	42,5	5,0
Brønderslev	46,3	6,5
Frederikshavn	50,1	6,8
Vesthimmerlands	49,3	5,8
Læsø	48,8	8,1
Rebild	43,8	5,1
Mariagerfjord	47,1	5,5
Jammerbugt	48,5	5,8
Aalborg	38,6	4,8
Hjørring	46,1	6,1

Anm.: Social klasse er opgjort på personniveau.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre